

Η ελευθερία είναι μια υπέρτατη αξία. Από την αρχαιότητα, και ακόμα περισσότερο τα τελευταία 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, αποτελεί τη μεγαλύτερη συνεισφορά της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό πνεύμα, το πνεύμα του ελεύθερου κόσμου.

Το 2008, στο αποκορύφωμα της οικονομικής κρίσης, υπήρχαν εκείνοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση που είδαν την Ελλάδα σαν ένα πουλί, σαν το καναρίνι που έπαιρναν μαζί τους οι ανθρακωρύχοι στα έγκατα της γης. Όταν αυτό έπαυε να κελαηδά, καταλάβαιναν ότι ο κίνδυνος ήταν άμεσος από την έλλειψη οξυγόνου. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια με την άνοδο του λαϊκισμού σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, αυτοί οι «ανθρακωρύχοι» δεν άκουσαν το πουλί και άρχισαν να φυσούν απειλητικοί άνεμοι.

Στην Ελλάδα, ευτυχώς, το πουλί της ελευθερίας και του ελεύθερου πνεύματος ζει και βασιλεύει. Παρά τις διάφορες κρίσεις και δύσκολες προκλήσεις, το πουλί, με απaráμιλλη ζωντάνια, τίνανε τα φτερά του, σήκωσε το κεφάλι του και συνέχισε να κελαηδά για την ιστορία του και τις περιπέτειές του.

Το ελληνικό πνεύμα εκφράζεται στον ελληνικό τρόπο ζωής, στη φιλοσοφία, στις ατομικές και κοινωνικές αρετές, και στην ελληνική εκδηλωτικότητα. Το εκφράζουν τόσα ποιήματα και τραγούδια που έγραψαν οι μεγαλύτεροι ποιητές της Ελλάδας. Είναι κάτι πέρα από τραγούδια της ταβέρνας. Η υπέροχη μουσική του ρεμπέτικου και του μπουζουκιού απελευθερώνει το πνεύμα και μας κάνει να ανοίγουμε τα φτερά μας. Ποιος δεν φαντάζεται ότι ξεπετιέται σαν πουλί στο άκουσμα των τραγουδιών της Σωτηρίας Μπέλλου ή του Νίκου Ξυλούρη, σαν να πολεμά για τη ζωή του, για την ελευθερία του και τις αξίες του.

Αυτή η θαυμάσια ποίηση αφηγείται τη σπουδαία ιστορία πολέμων και αιματοχυσίας, πληγών και πόνου, του αγώνα για ανεξαρτησία, για τη ζωή σε ένα κομμάτι γης δίπλα στις υπέροχες ακτές και στους όρμους της Ελλάδας, ανάμεσα στους ελαιώνες και στις φιστικιές. Είναι η ιστορία ενός λαού που προέκυψε από την εξαιρετική ομορφιά του ελληνικού τοπίου.

Αετόμορφα έχει τα ψηλά βουνά

στα ηφαίστεια κλήματα σειρά

και τα σπίτια πιο λευκά

στού γλαυκού το γειτόνεμα!

(Οδυσσέας Ελύτης, «Της Δικαιοσύνης Ηλιε Νοητέ», Αξιον Εστί).

Ή είναι ποίηση για τη λαχτάρα των ναυτικών και εκείνων που ζουν στη Διασπορά για την πατρίδα:

Στο περιγιάλι το κρυφό

Κι άσπρο σαν περιστέρι

Διψάσαμε το μεσημέρι

Μα το νερό γλυφό

(Γιώργος Σεφέρης, «Αρνηση», Στροφή).

Πάνω απ' όλα, είναι η ποίηση που αφηγείται την ιστορία του ανθρώπου και τη δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος. Μια ποίηση που ζητά από τον άνθρωπο να αγωνιστεί για τη μεγαλοσύνη και τη δόξα και να πετάξει με τα φτερά του, όπως λέει το ποίημα του **Ανδρέα Κάλβου «Ωδή Δευτέρα - Εις Δόξαν»**.

Δίδει αυτή τα πτερά·

και εις τον τραχύν, τον δύσκολον

της Αρετής τον δρόμον.

Πόσο όμορφη είναι η ελληνική ποίηση, όπως οι Έλληνες, ριζωμένη στη γη της, στο σπίτι της, στις θάλασσες γύρω από αυτό – το Αιγαίο Πέλαγος και το Ιόνιο Πέλαγος. Η ποίηση αντλεί δύναμη από το απλό και το ταπεινό και τραγουδά την καθημερινή ζωή. Γιορτάζει την ευτυχία των καλότυχων, των ερωτευμένων, αλλά και τον πόνο και τη θλίψη που και αυτά είναι στη ζωή. Αποδέχεται τη θλίψη και τη μοναξιά, επίσης μέρος της ζωής· ακόμη και όταν σπαράζει και πενθεί, τραγουδά πάντα γλυκά και χορεύει μέχρι τις πρώτες ώρες της νύχτας. Όλα έχουν να κάνουν με τον έρωτα.

Δεν υπάρχει κανένας άλλος τόπος στον κόσμο όπου οι ποιητές, αλλά και οι απλοί πολίτες ξέρουν πώς να αμφισβητούν τη χώρα τους, να πολεμούν για τον αγώνα, να παλεύουν για την ιδέα της ελευθερίας, γιατί πρέπει να αγωνίζεται κανείς για την ελευθερία και να την προστατεύει, να θυμώνει και να πονά για την πατρίδα και πάντα να την πονάει γιατί:

Τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα

μου τα 'πες με το πρώτο σου το γάλα.

(Νίκος Γκάτσος, «Μάνα μου Ελλάς», Στροφή).

Και όλα αυτά με μια φιλοπατρία, τόσο όμορφη στη σεμνότητά της. Μια αγάπη ανυπέρβλητη, μέχρι τελευταίας πνοής. Σε όλα αυτά τα τραγούδια και τα σπουδαία πνευματικά έργα των Ελλήνων δημιουργών, που τραγουδούν τις ελληνικές αξίες και την ελληνική κληρονομιά, πάλλεται το μεγάλο πνεύμα της Ελλάδας, το πνεύμα της ελευθερίας που δεν παραδίδεται ποτέ, που έχει σφυρηλατηθεί επί χιλιάδες χρόνια.

Στις πιο δύσκολες στιγμές του ελληνικού έθνους, μέσα από αιώνες καταπιεστικής σκλαβιάς, η επιθυμία για ανεξαρτησία δεν υποχώρησε ποτέ. Ενας σκληρός πόλεμος κι ένας φρικτός λιμός που η μικρή και θαρραλέα χώρα πλήρωσε με βαρύτατο τίμημα. Και όμως, ο ελληνικός λαός έδωσε έναν αποφασιστικό αγώνα, βροντοφωνάζοντας ξεκάθαρα «Οχι». Στις τραυματικές ημέρες ενός οδυνηρού εμφυλίου πολέμου, στις ημέρες ενός σκοτεινού καθεστώτος με ξένη ανάμειξη, το ανυπότακτο πνεύμα του λαού άντεξε και απελευθερώθηκε από τα δεσμά της καταπίεσης και του ζυγού των ξένων. Πόσο υψηλόφρον είναι το πνεύμα ενός λαού που ανταποκρίνεται στις προκλήσεις των καιρών, που ξαναγεννιέται μέσα από την κρίση και τη θλίψη με δική του πρωτοβουλία, εκφράζοντας τις ικανότητές του και την απεριόριστη αγάπη για τη χώρα του. Αυτή είναι η Ελλάδα του 2021, 200 χρόνια μετά την Ελληνική Επανάσταση. Αυτή είναι η Ελλάδα που ξεπέρασε τόσες προκλήσεις και τώρα αντιμετωπίζει τον κορωνοϊό με υπευθυνότητα.

Στη φύση υπάρχουν πολλά όμορφα πουλιά, μεγάλα και μικρά. Το καθένα έχει το δικό του ξεχωριστό τραγούδι. Όμως αυτό της Ελλάδας, το λίκνο του πολιτισμού που γέννησε τη μυθολογία, τη δημοκρατία και τη φιλοσοφία, είναι τόσο ζωηρό και μοναδικό. Φτερά του είναι οι υπέροχες πόλεις, η ομορφιά των οποίων είναι η καθημερινή ζωή, η βουή του δρόμου και των καφενείων, το μπουζούκι στις ταβέρνες, τα ανόθευτα νησιά που το καθένα τους είναι ένας ολόκληρος κόσμος και η θάλασσα, αυτή η καθαρή απέραντη γαλάζια θάλασσα, ένας καθρέφτης γαλήνης που αντικατοπτρίζει βουνά και περιβόλια.

Η Ελλάδα μας μπορεί να είναι ένα λεπτεπίλεπτο πουλί, αλλά είναι επίσης η ιστορική μητέρα του πολιτισμού μας. Η εθνική της εορτή είναι γιορτή για πολλούς εκτός Ελλάδας και για όσους την αγαπούν. Η Ελλάδα με τα πολλά νησιά της είναι ο λαμπρός φάρος που φωτίζει το σωστό μονοπάτι τις καθαρίες μέρες και τις σκοτεινές, ταραγμένες στιγμές. Η Ελλάδα -το ιδιαίτερο πνεύμα της, η κληρονομιά της και ο τρόπος ζωής σε αυτήν-θα συνεχίσει να είναι φάρος για όσους αναζητούν το φως.

Οι σύγχρονοι Έλληνες, όπως και οι πρόγονοί τους, αντιλαμβάνονται τους εαυτούς τους διηγώντας ιστορίες, ποιητικούς μύθους. Σε μια αδιάκοπη συνέχεια από την αρχαϊκή στην κλασική εποχή και, στη συνέχεια, στο Βυζάντιο και αργότερα στον Νέο Ελληνισμό, δεν θα βρούμε ούτε έναν αιώνα κατά τον οποίο η ελληνική γλώσσα δεν παρήγε σπουδαία ποίηση, δεν τραγούδησε μύθους που δείχνουν βαθύτερα αλήθειες.

Σε αυτή την ημέρα εθνικής εορτής, η ευχή μας για την Ελλάδα, και εμάς τους ίδιους, είναι: συνέχισε να κελαηδάς, πουλί της ελευθερίας, ή, όπως λέει ένας Ισραηλινός ποιητής, πουλί εξαίσιο. Να ακούγεται πάντα ξεκάθαρη η φωνή σου. Πολλοί είναι αυτοί που σε ακούν!

** Yossi Amrani είναι πρέσβης του Ισραήλ στην Ελλάδα.*

***Η Avirama Golan είναι συγγραφέας και δημοσιογράφος που μοιράζεται τον χρόνο της μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδας.*

ΠΗΓΗ: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 17.3.2021](#)